

עטרת תפארת

במחיצת רבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה
טור שבעי מהחברות הגרמ"י שניידר שליט"א

פרשת

וירא

◆◆◆

שנת

תשפ"ג

◆◆◆

גליון 177

ענקי הרוח

הרבה שנים, עם ילד קטן מאד, שהי' חוזר בע"פ כל מה שלמד במעי אמו, והתפעל רבינו ממה שבסדר הדברים שהי' חוזר הי' גם ספר "חזון איש", זאת אומרת שבשמים מלמדים את זה [לתינוק...]

מציאות ה"חזון איש"

תיקצר היריעה, בכדי להביא "כל" מה שאמר בשם החזון איש, ואף לא רוב הדברים, רק מעט מה שישים ה' בפי. פעם אחת אמר לי, כל מי שהי' ליד החזון איש, חייב להיות שקיבל יראת שמים...

ודבר זה נותן לנו מבט, להבין מעט את הסתכלותו למציאות של "חזון איש" ואין כאן עובדה או סיפור.

וזכורני שסיפרתי לו, שיהודי יקר גלמוד, חיים צלמן ז"ל, התבטא פעם, אני יודע שתורה מן השמים, כי היה חזון איש... וכששמע את זה, אמר "ער איז גערקט", פי' הוא צודק.

תוספת ימים

סיפר רבינו כי יום הולדתו של החזו"א הוא י"א חשוון, וכשנפטר בליל שב"ק ט"ז חשוון, אמר מרן הגרי"ז זצ"ל שבאמת היה זמנו להסתלק מן העולם ביום הולדתו. כמו שאחז"ל שהקב"ה ממלא שנותיהם של צדיקים מיום ליום, רק עשה הקב"ה הנחה לכלל ישראל ונתן מתנה את החזו"א לעוד ארבעה ימים...

פחד מלעמוד ליד הציון

בהזדמנות התבטא רבינו שהוא פוחד לעמוד ליד הקבר של החזו"א! ומסרו לי שכשראה פעם מרחוק שאנשים עומדים ומתפללים שם, התפלא האין הם לא פוחדים לעמוד שם? אמנם אם נמצא שם מנין של עשרה, הוא מבין...

ומעניין שבדומה לזה, סיפר הגאון המופלג רבי איתמר גרבוז שליט"א ראש ישיבת ארחות תורה, שפעם הציע הנדיב היקר הרב ר' משה רייכמן זצ"ל למרן הגרא"מ שך זצוק"ל להטיס אותו הלוך וחזור בכמה שעות, לציון הגר"א בווילנא, והגיב ע"ז הרב שך "מה? אני יעמוד לפני ציון הקדוש של הגאון?"

דבר אחד אוכל לומר, כשאני שומע את הדברים האלה, ורואה שאין לי שום מושג ממה גדולי עולם שכמותם פחדו... אני מתחיל להרגיש, את מה שאחז"ל אם ראשונים כ... אנו כחמורים...

מחילה מהחזו"א

וכידוע לפני כחמש עשרה שנים, הלך רבינו לציון החזו"א ביום היארצייט, [ובשאר שנים לא הלך, ובכלל הי' נמנע ללכת לבית החיים, ואמר לי פעם שהגר"א והאר"ז"ל אחזו שלא ללכת לבית החיים רק להלוויית המת, ואז הי' הולך עד הקבורה]. ונימק שרוצה לבקש ממנו מחילה בעשרה, וביארצייט מצוי שם עשרה למנין. וכששאל הר"ה ר' גדלי' הוניגסברג שליט"א על מה יש לרבינו לבקש מחילה מהחזו"א, ואם רבינו צריך לבקש מחילה

ט"ו ט"ז...

"ט"ו ט"ז", זו היתה התגובה הראשונית כשנכנס המשב"ק ידידנו היקר הר"ה ר' יצחק לונשטיין ז"ל לחדרו של רבינו [בבית החולים, שהי' מאושפז אחרי ניתוח על שבר באגן היריכים]. וסיפר על סילוקו של רשכבה"ג מרן הגרא"מ שך זצוק"ל, הגיב רבינו - ט"ו ט"ז... ולא הוסיף.

הוי אומר שיש לראות את יד ההשגחה העליונה, שנסתלק יום אחרי מרן החזון איש זצוק"ל, ולדורות יחקקו ימים אלו ליארצייט נמשך, אך סתם רבינו ולא פירש מה טמון בזה. ובודאי שלא אנוש כערכי מסוגל לפרש את עומק חזיונו של רבינו בדבר זה, רק בעז"ה ננסה להביא ממה ששמענו מרבינו על ענקי רוח אלו.

דמותו כנגד עיניו

והנה כשבאים לכתוב על מרן החזו"א זצוק"ל, כמדומה שכל מי שישב מעט לפני רבינו, יודע שהמושג "חזון איש" אצלו, לא הי' סיפורים.. או עובדות.. אלא זו היתה "דמות העומדת מול העינים".

ואף שאמר לנו שלא הי' הרבה פעמים אצל החזון איש, ואינו יודע אם זה הגיע לעשר פעמים - כלשונו, אך מה שברור שמאותם פעמים בודדות, נחקקה דמותו עמוק עמוק בלבבו, ובכל אשר יפנה לעשות, הי' מונח במשקל ההכרעה, מה הי' עושה החזון איש בזה.

ואף כי אחרי...

וגם לאחר סילוקו, סיפר שהי' הולך בשבת קודש אחרי מנחה בכולל חזו"א, לביתו של הגאון רבי שמר"ל גריינמן זצ"ל [ברח' אור החיים], לשמוע עובדות מהחזו"א. והי' מזכיר מפעם לפעם מהדברים ששמע ממנו.

והעריכו והוקיר לו טובה מאד, וכפי שהזכיר בהספדו על ר' שמר"ל, בהאי לישנא: אנחנו יודעים שהנפטר הזה כפי שכבר הזכירו הי' מסדר ספרי החזו"א וכתבי החזו"א, והוא הציל הרבה דברים מה שלא היו יכולים להבין כך, והי' בקי בספרי החזו"א בצורה בלתי רגילה, והעביר את כל מה שהי' לו, לכלל ישראל, כדי שיהי' לנו את ספרי החזו"א שנוכל ללמוד בהם, ויהי' אפשרות ליהנות מהרבי הגדול, ע"כ.

תורתו חשובה בשמים

ועובדא אחת סיפרו לרבינו בניו הגאונים שליט"א ממה שכתוב במחברת אביהם, שהי' לו ספק על קטע אחד היכן הוא שייך בספר, ונגלה אליו החזו"א ואמר לו היכן זה שייך, וראה שזה מתאים בדיוק.

והתפעל רבינו מאד, כמה חשובה תורתו של החזו"א בשמים, שנותנים לו רשות לרדת לעולם הזה - שזה לא כ"כ פשוט - כדי שיוכלו לסדר קטע קטן מתורתו - במקומו.

[ובמאמר המוסגר, ידוע המעשה הפלאי, שהזכירו מרן בעל הקהלות יעקב זצוק"ל בספרו חיי עולם, שהי' בארצנו הק' לפני

מהחזו"א על אכו"כ שכולנו צריכים... ענה לו רבינו משפט אחד:
האם אתה ראת פעם את החזון איש?... ולא יסף!
וכשהגיע לשם, מתחילה עמד רגע ליד הציון, אח"כ אמר שצריך
לומר תחילה פרק תהילים, ואין אומרים תהילים בתוך ד' אמות
של קבר, לכן יצא לשביל שמאחורי הגדר, ואמר עם מנין פרק
תהילים, אח"כ אמר חטאתי לאלוקי ישראל ולאברהם ישעי' בן
ר' שמרי' יוסף, והלך.

[וביציאתו ביקש לעמוד ליד ציון מרן בעל "האבי עזרי" צוק"ל,
שהי' ערב היארציט שלו].

וככל שניסו לשאול על מה ביקש מחילה, בפרט שכבר עברו
למעלה מחמשים שנה מהפטירה, לא ענה. ולקח עמו את
הסוד אל הקבר.

כבוד מהחזון איש

עוד סיפרה לי הרבנית הצדקנית מרת תמר ע"ה, שרבינו לא
הי' רוצה ללכת לחזון איש, וטענתו בפיו, האין יתכן שאני
אפריע לחזון איש?? והיא זאת שדחפה והפצירה בו שילך
אליו, ולא רצה, עד שהצליחה לשכנעו עם איזה טצדקי.

וסיפרה שפעם אחת חזר הביתה מהחזון איש, ונכנס לחדרו,
והתחיל לבכות נורא ואיום, ולא נרגע. וכששאלה אותו מה
קרה? אמר לה "לי כבר לא יהי' עולם הבא..." והתפלאה - למה?
אמר לה החזון איש נתן לי כבוד, ואם כבר הי' לי משהו עולם
הבא, הפסדתי את זה עם הכבוד שכיבדני החזון איש, והוסיף
את יודעת מה זה נקרא שהחזון איש מכבד...

רבותי, מבהיל! ונחשוב רגע, בן כמה הי' רבינו באותם שנים...
והרבה יש מה ללמוד ממעשה זה, וכל אחד יתבונן לעצמו.

פטרותו

וסיפר שבחודש ניסן - יותר מחצי שנה - לפני פטירת החזון
איש, חלם בליל שב"ק שרח"ל נשרף ספר תורה, והבין שזה
רמז על החזו"א... אך ב"ה החזו"א חי עוד כשמונה חדשים אח"כ.
ובמוצש"ק ט"ו חשוון, כששמעו בכפר סבא שהחזון איש נפטר,
סיפרה הרבנית ע"ה שהגיע הביתה ולא דיבר כלום, רק נכנס
לחדר, ובכה בכיות נוראות, בלי הפוגה.

וידוע שלמחרת לקח להלוי' את בנו הגאון הגדול רבי משה
שליט"א, ופי' אח"כ בהספדו [כפי שהדפיס הרב משה שיינפלד
ז"ל בדגלנו], וז"ל: משום כך באשכבתיה דרבי, הכריזה בת קול
שכולם מזומנים לחיי עולם הבא. רבי חיים מוולוז'ין סיפר, כי
בשעת פטירתו של הגר"א אמר ה"גלגול" שנמצא אז בוילנא,
כי עליו לברוח מחמת הקדושה והטהרה שממלאה את האויר
כולו, כי נשמות כל התנאים והאמוראים והגאונים שהגר"א
האיר את דבריהם כל ימיו ירדו לקבל פני נשמתו של הגר"א.
כן גם באשכבתא של החזון איש הקדוש, ירדו נשמות כל
חכמי ישראל, שהוא עמל ויגע להבין את דבריהם עד עמקם,
לקבל את נשמתו הקדושה, והאויר שלנו שהוא מעובה תמיד
מחילוניות וטומאה, טוהר ונתקדש בשעות אלו, וממילא
נתעלו כל אלה שהיו נוכחים בשעת האשכבתא, והרהורי
תשובה מלאו את כל הלבבות, בגלל האויר שנטהר ונתקדש.
ותשובה כזאת בהמון של רבבות יהודים בודאי זיכתה את
כולם לחיי העולם הבא, ע"כ.

"עמל התורה"

ולסיום, הי' אומר שכוחו העצום של החזון איש, בא מכח "עמל
התורה" שלו, שאין לתאר ואין לשער. והי' אוהב לספר את מה
ששמע מר' שמר"ל גריינימן זצ"ל שפעם מצא את החזו"א
שוכב על הריצפה ליד המיטה, ונבהל! ואמר לו החזו"א לא קרה
כלום, רק שכל פעם לומד עד שמשער שנשאר לו כח בדיוק
כדי להגיע למיטה, והפעם טעה בחישוב, והגיע רק עד למטר
סמוך למיטה.

והי' אומר בהתפעלות, תראו איזה עמל התורה נורא, עד כלות
הכוחות ממש..

וכמדומני שזה העיקר מה שהתכוין רבינו באמרו "ט"ו ט"ז", כי
גם על מרן הרב שך זצוק"ל הי' מתבטא שיש לראות את עצמת
כוחו הגדול בהתמדה עצומה ועמל הגדול בתורה, והתבטא
לאחר פטירתו, שהוא הי' האחרון "שיודע ש"ס..."

וכך הי' מספר על השנים שהי' הרב שך בלומזא, שהי' "כל היום"
בבית מדרש, וכל הזמן לומד, ולא הי' לו בעולמו כלום.

וכך אמר בפתיחת דבריו, במלאת השנה: מה שאנחנו צריכים
ללמוד, הם כל הדברים שהיה בו, בין היגיעת התורה, בין
המדות טובות, והנהגות טובות, כל מה שהי' בו, צריכים
ללמוד.

ושמעתי בשם החזו"א, שאמר כי החפץ חיים למד ששים
שנה [ואיני זוכר אם הוא הוסיף את המילה "לשמה" או לא],
ואחרי זה הוא הנהיג את כלל ישראל, וכך אותו הדבר הי'
החזו"א, ואותו הדבר הי' הבריסקער רב, ואותו הדבר הי' רבי
יעקב ישראל קנייבסקי, ואותו הדבר הי' הרב שך, זכר צדיקים
לברכה.

כולם השיגו מעלות גדולות, עם כל הארבעים ושמונה דברים
שהתורה נקנית בהם, אבל בודאי עיקר הדבר מה שזכו על ידו,
הוא ע"י היגיעת התורה שהיתה בהם עד להפליא! בשביל זה
הם זכו להנהיג את כלל ישראל, וכמו שאמר החזו"א על הח"ח
שהי' יגע בתורה ששים שנה [או שבעים שנה] ואז זכה, עכ"פ
הם זכו להיות מנהיגים, והם היו ראויים להיות מנהיגים!

מידת האמת!

ופעם הרשני להציץ במחברתו האישית, וראיתי שכתב שנכנס
אצל מרן זצ"ל עם רבי משה סולוביצ'יק זצ"ל והתפעל
כשהרגיש את "מידת האמת" שלו, שמוכן למסור נפשו על זה.

הרב שך קורא - באים!

ובמשך ימי הנהגתו, הי' תמיד ראש העומדים לעורר ולפעול
למען רצונו של מרן זצוק"ל.

ואיני שוכח, כשפעם אחת ביקש מרן זצ"ל לעשות כינוס ביד
אליהו בחודש "אלול", ואמר רבינו לכולם שכל הישיבות
והכוללים יבואו, והגיע אברך אחד ושאל היתכן באמצע הסדר
ב"אלול", אמר לו רבינו אם הרב שך קורא, באים! וכהנה רבות.

לא אאריך בדברים אף שיש מה להאריך, רק נראה ללמוד
ממעשי הענקים, וללכת בדרכיהם, ותהי' בזה זכות גדולה להם,
ובעיקר לנו.

"אוהבים דבריה"

חילופי צבעים בכלים

יש לעין, כשישנה ערימה של צלחות [חד פעמי בדרך כלל] עם צבעים שונים, ומעונינים בצבע
מסויים, האם זה נחשב "לשני מינים", ויהי' אסור להוציא הרבה זמן סמוך לסעודה, או שאי"ז נחשב
לשני מינים.

ויש לדמות לזה לכאן, מה שאמר רבינו שחלקי עוף שונים, חזה, ופולקע וכו', הכל נחשב "מין אחד,
אפי' שישנם כאלה שרוצים דוקא חלק זה, ואחרים דוקא חלק אחר, כיון שזה סתם דמיונות.. ולכאן
ה"ה כאן, ועי'.